

Legionella - förebyggande åtgärder

Dokument-id i Barium
23730

Dokumentserie
skas/med

Giltigt t.o.m.
2019-10-03

Version
4

Innehållsansvarig: Eva Lindgren, Överläkare, Vårdhygien (evali49)

Granskad av: Christer Printz, Chefläkare, Patientsäkerhetsfunktion (chrpr)

Godkänd av: Marga Brisman, Chefläkare, Patientsäkerhetsfunktion (marbr30)

chefläkare

Publicerad för: Skaraborgs Sjukhus

Revideringar i denna version

Förlängt datum.

Bakgrund

Legionella är en naturlig sötvattensbakterie som även anpassats sig till människans moderna vattenmiljöer. Bakterierna förökar sig lättast i stillastående vatten och vid temperaturer mellan 20-45°C. Bakterierna dör snabbt i 70-gradigt vatten. Vattensystem i stora byggnadskomplex, som till exempel hyreshus och sjukhus är ofta koloniserade med Legionellabakterier.

Legionella kan förorsaka lunginflammation, även kallad legionärssjuka. Personer med nedsatt infektionsförsvar orsakat av sjukdom eller medicinering löper större risk att insjukna. Andra riskfaktorer är hög ålder och rökning. Bakterierna smittar huvudsakligen genom att transporteras i mycket små vattendroppar, så kallad aerosol. Den vanligaste smittvägen är inandning av vattenaerosol som innehåller Legionellabakterier. I sjukhusmiljö kan detta ske, framförallt i samband med duschning. Smitta mellan personer förekommer inte. Man kan inte bli kronisk bärare av Legionella.

Det går bra att dricka vatten där Legionellabakterier påvisats.

Inkubationstiden är svår att fastställa exakt men anges i regel vara 5-6 dygn men kan vara såväl längre som kortare, 2-10(20) dygn.

Allmänna förebyggande åtgärder

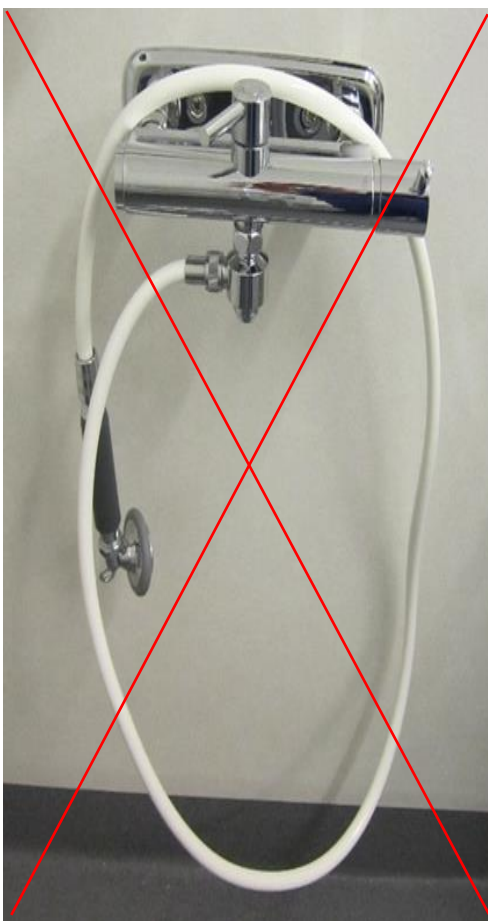
- För att undvika Legionellatillväxt är det viktigt med ett bra flöde i vattensystemets alla delar.
- Antalet blindledningar ska minimeras.
- Vattentemperaturen på utgående varmvatten från varmvattenberedaren ska vara minst 60⁰ C och vattnet vid tappstället ska vara minst 50⁰ C efter 1 minuts spolning. Kallvattentemperaturen ska i normalfallet understiga 20⁰C.
- Vid misstanke om felaktiga varm- eller kallvattentemperatur eller om vattentrycket upplevs vara för lågt ska fastighetsansvarig(Västfastigheter) kontaktas.
- Vid förändringar i vårdlokaler ska kranar, duschar och andra tappställen som inte längre används tas bort. Kontakt tas med fastighetsansvarig(Västfastigheter).
- Vid befuktning av andningsvägar ska alltid sterilt vatten användas.
- Bubbelbad, luftfuktare, vattenautomater och ismaskiner bör inte förekomma i vårdmiljö.
- Duschslangar ska vara av ljustätt material och bör inte vara längre än 1,5 meter. Automatisk avtappning och/eller snabbkoppling underlättar tömning av kvarvarande vatten i duschslang.
- Duschslang ska hängas upp på översta duschhållaren för att tömma slang på vatten, se bilder nedan.
- Stora hål i strilmunstycket minskar risken för aerosolbildning.
- Duschslang och duschhuvud med duschstril bör bytas en gång per år i samband med storstädning. På avdelningar med patienter med särskilt nedsatt infektionsförsvar (ex. hematologi, onkologi, reumatologi, infektionsklinik) kan tätare byte än ett år beslutas av respektive verksamhet i samråd med vårdhygien.

Korrekt upphängd duschslang

Avrinningsnippel

Felaktigt upphängd duschslang

Skötselrutiner för kranar, duschar och spol- och diskdesinfektorer.

Om tappställen är oanvända mer än 1 vecka:

1. Spola igenom alla kranar och duschar enligt följande:
2. Spola kallvatten, känn med handen att det blir kallt.
3. Spola varmvatten, känn med handen att det blir varmt.
4. Spola blandvatten i minst 3 minuter.

Om vattnet inte blir kallt eller varmt ska felanmälan skickas till Västfastigheters kundservice. Åtgärden bör dokumenteras och signeras i checklista. Förslag på checklista, [se länk](#).

Om spol- och diskdesinfektor är oanvända mer än 1 vecka:

Kör ett standardprogram utan gods 1 gång/vecka.

Åtgärden ska dokumenteras och signeras i maskinernas checklista(daglig tillsyn).

Dokument-id i Barium
23730

Dokumentserie
skas/med

Giltigt t.o.m.
2019-10-03

Version
4

Efter storhelg, semester eller annan stängning som överstiger 1 vecka.

Spola enligt rutin ovan.

Åtgärder vid klinisk misstanke om vårdrelaterad Legionellainfektion

Vid misstanke om att patient har insjuknat i Legionellainfektion i samband med vård på SkaS, kontakta Vårdhygien (under jourtid-helger, kontakta bakjour på infektionskliniken, jourtid vardagar-avvakta tills nästa vardag).

Om misstanke inte kan avfärdas kontaktar vårdhygien chefläkaren som vid behov sammankallar en grupp sammansatt av:

Chefläkaren och/eller annan person ur ledningen

Verksamhets- och enhetschef på drabbad klinik

Vårdhygien

Smittskydd

Västfastigheter

Beredskap- och säkerhet

Informationsenheten

Referenser:

[Vårdhandboken. Legionella, förebyggande åtgärder](#)

[BOV, Bygghälsa och Vårdhygien. SFVH\(Svensk förening för Vårdhygien\)](#)

[Kunskapssammanställning- Legionella. Folkhälsomyndigheten](#)

Riktlinjer/rutiner/handlingsprogram/åtgärdsprogram från:

Landstinget i Uppsala län

Landstinget Gävleborg

Region Jönköping

Stockholms läns landsting

Vårdhygien Skåne

Västra Götalandsregionen- Södra Älvsborgs sjukhus